

LIETUVOS ADMINISTRACINIŲ GINČŲ KOMISIJOS KLAIPĖDOS APYGARDOS SKYRIUS

SPRENDIMAS

2025 m. rugpjūčio 8 d. Nr. 21RE2-198 (AG2-182/16-2025)
Klaipėda

Lietuvos administracinių ginčų komisijos Klaipėdos apygardos skyrius (toliau – ir Komisija), susidedantis iš Komisijos narių Marinos Adomaitės, Lauros Bernikienės (posėdžio pirmininkė ir pranešėja) ir Ingos Drąsutavičienės,

2025 m. rugpjūčio 7 d. Komisijos posėdyje rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo administracinį ginčą pagal pareiškėjos X. Y., X. X. įstatyminės atstovės, skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl sprendimų panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus.

Komisija

n u s t a t ė :

Komisijoje 2025 m. liepos 22 d. rezoliucija priimtas nagrinėti pareiškėjos X. Y. vaiko X. X. įstatyminės atstovės, skundas atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos (toliau – ir Agentūra), kuriuo prašoma:

1) panaikinti Agentūros Klaipėdos II teritorinio skyriaus 2025 m. gegužės 2 d. sprendimą Nr. STS-6040 „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio“ (toliau – Teritorinio skyriaus sprendimas1);

2) panaikinti Agentūros Klaipėdos II teritorinio skyriaus 2025 m. gegužės 2 d. sprendimą Nr. STS-6041 „Dėl neįgalumo lygio“ (toliau – Teritorinio skyriaus sprendimas2);

3) panaikinti Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. birželio 17 d. sprendimą Nr. STS-3855 „Dėl neįgalumo lygio“ (toliau – ir Sprendimas);

4) įpareigoti Agentūrą per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Skunde pareiškėja nurodo, jog su Agentūros Sprendimu, kurį gavo 2025 m. birželio 23 d., nesutinka. Paaiškina, kad 2013 metais nepilnametei dukrai X. X., gim. (*duomenys neskelbtini*), diagnozuota autoimuninė „(*duomenys neskelbtini*)“ liga (*duomenys neskelbtini*). Minėta liga yra neišgydoma, dukra visiškai netoleruoja gliuteno ir tik griežtos dietos dėka gali jaustis pakankamai gerai, kad nevartotų vaistų. Nurodo, kad medicininiuose įrašuose, kurie buvo pateikti teikiant prašymą dėl neįgalumo gavimo, nurodyta, jog dukrai paskirta begliutiminė dieta visam gyvenimui, todėl tai reikalauja daug išlaidų, o toks maistas nekompensuojamas. Prašo informuoti, kodėl dukrai nepriklauso neįgalumas, taip pat, kaip galėtų gauti vaikui kompensaciją, kuri būtų reikalinga perkant maistą dukrai likusi gyvenimą, nes autoimuninė liga, kuria serga dukra, nepagydoma ir reikalauja specialios dietos.

Atsakovė Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos 2025 m. liepos 30 d. pateikė atsiliepimą į skundą, kuriuo prašo skundą atmesti kaip nepagrįstą.

Nurodo, jog pareiškėjos dukros X. X. neįgalumo lygis buvo vertinamas laikotarpyje nuo 2025 m. balandžio 4 d. iki 2025 m. gegužės 2 d. Agentūros Klaipėdos II teritoriniame skyriuje (toliau – ir Teritorinis skyrius), kuris asmeniui neįgalumo lygio nenustatė. Pareiškėja nesutikdama su Teritorinio skyriaus sprendimu dėl neįgalumo lygio, kreipėsi į Agentūros direktorių dėl pakartotinio neįgalumo lygio vertinimo. Teigia, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius ginčijamu Sprendimu paliko galioti nepakeistą Teritorinio skyriaus sprendimą, kurį pareiškėja apskundė Komisijai. Mano, kad pareiškėjos skunde išdėstyta tik jos subjektyvi nuomonė, nauji įrodymai nepateikti.

Paaiškina, kad neįgalumo lygis, minėtu laikotarpiu buvo vertinamas vadovaujantis Neįgalumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašu, patvirtintu Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. V-188/A1-84/ISAK-487 „Dėl Neįgalumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (toliau – ir Neįgalumo lygio aprašas), jo priedais, kurio 16 punkte nustatyta, jog neįgalumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą (pagal Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašą, patvirtintą Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (2023 m. spalio 3 d. įsakymo Nr. A1-640/V-1048 redakcija, galiojanti nuo 2024 m. sausio 1 d., toliau – ir Kriterijų ir tvarkos aprašas) 1 priedas) ir individualios pagalbos poreikį, užpildant individualios pagalbos poreikio klausimyną (toliau – ir Klausimynas) pagal nustatytas amžiaus grupes (Neįgalumo lygio aprašo 1 priedas arba 2 priedas, arba 3 priedas).

Atkreipia dėmesį, kad pakartotinis asmens neįgalumo lygio vertinimas pagal pareiškėjos skundą, atliktas remiantis asmens byloje ir Elektroninės sveikatos paslaugų ir bendradarbiavimo infrastruktūros informacinėje sistemoje (toliau – ESPBI IS) esančių medicininių dokumentų duomenimis. Nurodo, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, objektyviai ir visapusiškai išnagrinėjo medicininius duomenis dėl viešosios įstaigos (*duomenys neskelbtini*) poliklinikos 2025 m. balandžio 2 d. siuntime į Agentūrą (toliau – ir Siuntimas) nurodytos diagnozės pagal Tarptautinės statistinės ligų ir sveikatos sutrikimų klasifikacijos dešimtojo pataisyto ir papildyto leidimo „Sisteminis ligų sąrašas“ (Australijos modifikacija, TLK-10-AM, toliau – ir TLK-10-AM) kodą: (*duomenys neskelbtini*) (*duomenys neskelbtini*) liga).

Teigia, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius, vertindamas bazinį dalyvumo lygį dėl pagrindinės diagnozės pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*), skirtingai nei Teritorinis skyrius, vadovavosi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo VII skyriaus 36.6 papunkčiu, kuris taikomas, kai asmeniui nustatomi kiti virškinimo funkcijos sutrikimai: kuomet asmeniui nustatyti sutrikimai neatitinka 36.1–36.5 papunkčių reikalavimų: diagnozės nepatikslintos (netaikytinos). Pastarasis kriterijus buvo taikytas dėl tos priežasties, kad asmeniui diagnozuota (*duomenys neskelbtini*), autoimuninė liga, kurios metu netoleruojama gliuteno. Liga diagnozuota (*duomenys neskelbtini*)m., nuo tada pradėta griežta begliuteninė dieta. Šiuo metu jokių simptomų neišsako, fizinį krūvį toleruoja, vaistų nevartoja, kūno masės indeksas (*duomenys neskelbtini*) kg/m². Burnos gleivinė drėgna, be matomų pažeidimų. Pilvas minkštas ir neskausmingas. (*duomenys neskelbtini*) antikūnai nežymiai padidėję. Sveikatos būklė patvirtinta Siuntimo, 2025 m. kovo 25 d. ir 2025 m. kovo 28 d. vaikų gastroenterologo konsultacijos duomenimis.

Nurodė, kad Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 21.3 papunkčiu, kai bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų, Klausimynas neįgalumo lygiui nustatyti nepildomas, todėl 2025 m. balandžio 8 d. Teritorinio skyriaus užpildyto Klausimyno rezultatais (4 balai) nesivadovaujama. Įvertinus bazinį dalyvumą 0 balų, neįgalumo lygis nenustatomas (Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.1 papunktis).

Pažymi, kad pagal Neįgalumo lygio aprašo 8 punktą, asmuo neįgalumo lygiui nustatyti siunčiamas tik po to, kai yra išnaudotos visos galimos gydymo ir (ar) reabilitacijos priemonės ir išlieka organizmo funkcijų sutrikimų, nes gydantis gydytojas, nustatęs diagnozę ir atsižvelgęs į tai, kad po taikyto gydymo ir (ar) medicininės reabilitacijos priemonių, išlieka ilgalaikių organizmo funkcijų sutrikimų, parengia ir pateikia Agentūrai neįgalumo lygiui vertinti reikalingus dokumentus,

kuri gavusi visus neįgalumo lygiui vertinti reikiamus dokumentus, asmens neįgalumo lygį įvertina ir sprendimą priima per 20 darbo dienų.

Atkreipia dėmesį, kad atlikdama asmens neįgalumo lygio vertinimą, Agentūra tiesiogiai netiria asmens sveikatos. Agentūrai nesuteikta kompetencija nustatyti diagnozę ar tirti asmens sveikatos būklę. Šios funkcijos priskirtos asmeni gydančiam gydytojui, todėl nustatydamas neįgalumo lygį Agentūra remiasi išimtinai asmens sveikatos priežiūros įstaigos parengtais medicininiais dokumentais. Gydantis gydytojas atsakingas už siuntimo į Agentūrą informacijos teisingumą, o už pateiktas konsultacijas – jas surašę gydytojai specialistai. Todėl, vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 42 punktu, Agentūra, atlikdama pakartotinį neįgalumo vertinimą, remiasi tik tais dokumentais ir (ar) informacija, kuri Agentūrai buvo pateikta arba Agentūros turėjo būti surinkta priimant skundžiamą sprendimą.

Papildomai pažymi, kad sąvokos „sveikatos būklė“ ir „neįgalumo lygis“ yra susijusios, tačiau nėra ir negali būti tapačios, o Agentūra vertina ne sveikatos lygį, o neįgalumo lygį, kuriam esminę įtaką daro ne diagnozuota liga ar asmens patirta trauma, o dėl jų išlikę funkciniai organizmo sutrikimai, dėl kurių masto yra parenkamas kriterijus, pagal kurį nustatomas didesnis ar mažesnis neįgalumo lygis. Esant tai pačiai diagnozuotai ligai, neįgalumo lygis gali ir didėti, ir mažėti, nes neįgalumo lygis nustatomas įvertinus ne tik medicininius kriterijus, t. y. asmens bazinį dalyvumą, bet ir asmens individualios pagalbos poreikį. Dėl šios priežasties, esant pagrindui atlikti pakartotinį neįgalumo lygio vertinimą, neįgalumo lygis yra ne pratęsiamas remiantis jau turimais byloje medicininiais duomenimis, o vertinamas iš naujo, vadovaujantis naujai pateiktais dokumentais, liudijančias tuo metu esamus asmens sveikatos funkcinis sutrikimus.

Daro išvadą, jog pareiškėja savo reikalavimą grindžia išimtinai subjektyviu teisės aktų ir medicininių dokumentų vertinimu, todėl argumentas, kad jai netinkamai nustatytas neįgalumo lygis, nesiremiant teisės normų nuostatomis, nepateikiant jokių įrodymų, pagrindžiančių šio reikalavimo teisėtumą ir pagrįstumą, jog netinkamai buvo nustatytas neįgalumo lygis nelaikytinas teisiškai reikšmingu, todėl skundas turėtų būti atmestas.

Pareiškėjai ir atsakovei tinkamai pranešta apie bylos nagrinėjimo vietą ir laiką. Bylos šalys prašė bylą nagrinėti rašytinio proceso tvarka, todėl atsižvelgiant į jų valią, byla išnagrinėta rašytinio proceso tvarka.

Skundas atmestinas. Bylos dalis nutrauktina.

Byloje kilo ginčas dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. birželio 17 d. sprendimo Nr. STS-3855 „Dėl neįgalumo lygio“, kuriuo nepakeistas Teritorinio skyriaus sprendimas², Teritorinio skyriaus sprendimo¹ ir Teritorinio skyriaus sprendimo² teisėtumo ir įpareigojimo atlikti veiksmus pagrįstumo.

Viešosios įstaigos (toliau – ir VšĮ) Šeškinės poliklinikos 2025 m. balandžio 2 d. siuntime į Agentūrą dėl neįgalumo nustatymo (pasirašytas vaikų ligų gydytojos D. D. 2025 m. balandžio 2 d., minėta, toliau – ir Siuntimas) nurodyta diagnozė: (pagal TLK-10-AM kodą) (*duomenys neskelbtini*) liga.

Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėja, atstovaudama nepilnametės dukros X. X. interesus, 2025 m. balandžio 4 d. prašymu nustatyti negalią kreipėsi į Agentūrą, prašydama nustatyti X. X., gimusiai 2011 m. gruodžio 22 d., neįgalumo lygį, įvertinti individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijų poreikį (Agentūroje registracijos Nr. DNS-31754, toliau – ir Prašymas).

Agentūros Klaipėdos II teritorinis skyrius, išnagrinėjęs X. X. prašymo dalį dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio, 2025 m. gegužės 2 d. sprendimu Nr. STS-6040 „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio“ (minėta, toliau – ir Teritorinio skyriaus sprendimas¹), vadovaudamasis Individualios pagalbos teikimo, lengvojo automobilio ar jo techninio pritaikymo išlaidų kompensacijų poreikių nustatymo tvarkos aprašo, patvirtinto Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2018 m. gruodžio 28 d. įsakymu Nr. A1-765/V-1530 (2023 m. spalio 3 d. įsakymo Nr. A1-

639/V-1047 redakcija, toliau – ir Kompensacijų poreikių aprašas), 28 punktu, nusprendė X. X. nenustatyti individualios pagalbos kompensacijos poreikio. Minėtame sprendime nurodė, kad asmens bazinio funkcionavimo lygmens vertinimas atliekamas pagal Kompensacijų poreikių aprašo 16 punktą. Siuntime nurodyta diagnozė pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*) liga, kuri pagal asmens sveikatos būklę neatitinka kriterijų, nurodytų Kompensacijų poreikių aprašo sąraše, nes asmens sveikatos būklė neatitinka nė vieno kriterijaus, nurodyto Bazinio funkcionavimo lygmens nustatymo kriterijaus sąraše (1 priedas). Taip pat išaiškinta šio sprendimo apskundimo tvarka pagal Kompensacijų poreikių aprašo 51.1 papunktį.

Agentūros Klaipėdos II teritorinis skyrius, išnagrinėjęs X. X. prašymo dalį dėl neįgalumo lygio nustatymo, 2025 m. gegužės 2 d. sprendimu Nr. STS-6041 „Dėl neįgalumo lygio“ (minėta, toliau – ir Teritorinio skyriaus sprendimas²), vadovaudamasis Neįgalumo lygio aprašo 24.1 papunkčiu, nusprendė X. X. nenustatyti neįgalumo lygio, kadangi bazinio dalyvumo lygis įvertintas 0 balų. Minėtame sprendime nurodoma, kad neįgalumo lygis nustatomas ir sprendimas dėl neįgalumo lygio priimamas vadovaujantis Neįgalumo lygio aprašu, įvertinus asmens bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį. Vadovaujantis Neįgalumo lygio aprašo 23 punktu, asmens bazinio dalyvumo lygio vertinimą atliko vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo nustatyta tvarka. Siuntime neįgalumo lygiui nustatyti nurodoma diagnozė (*duomenys neskelbtini*) liga. Vertinant bazinį dalyvumą, taikyta pagrindinė diagnozė pagal TLK-10-AM kodą (*duomenys neskelbtini*), atitinkanti bazinio dalyvumo kriterijų 57.1 papunktį, kai po taikyto gydymo asmuo pasveiko, liekamųjų reiškinių nėra arba yra lengvų ligos ir (ar) jos gydymo liekamųjų reiškinių (1 ar 2 simptomai), ir (ar), kai medikamentinis gydymas nereikalingas, nes – normalus svoris. Gydymas vaistais neskiriamas. Patvirtinta vaikų gastroenterologo 2025 m. kovo 25 d. konsultacijos duomenimis. Nurodyta, kad vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2 papunkčiu, pagrindinės diagnozės reikšmė (balais) – 0, dauginama iš koeficiento, kurio reikšmė 39, todėl pagrindinės diagnozės balų rezultatas yra 0 balų. Bendra bazinio dalyvumo suma 0 balų. Vadovaujantis Neįgalumo lygio aprašo 21.3 papunkčiu, Klausimynas nepildytas (pastaba, galimai rašymo apsirikimo klaida, nes Klausimynas užpildytas 2025 m. balandžio 8 d. Agentūros Vilniaus V skyriaus, balų suma – 4). Vadovaujantis Neįgalumo lygio aprašo 39.1 papunkčiu, pateiktas sprendimo apskundimo tvarkos išaiškinimas.

Nesutikdama su Teritorinio skyriaus sprendimu², X. X., atstovaujama mamos X. Y., 2025 m. gegužės 12 d. pateikė skundą Agentūros direktoriui (reg. Nr. SK-690, toliau – ir Skundas). Skunde Agentūros direktoriui pažymėjo, jog nesutinka su Teritorinio skyriaus sprendimu² dėl dukrai X. X. nenustatyto neįgalumo lygio. Nurodė, jog Teritorinis skyrius neatsižvelgė į tai, kad (*duomenys neskelbtini*) – autoimuninė liga, nuo kurios nepasveikstama, ji nepagydoma, todėl reikė nesutikimą su Teritorinio skyriaus sprendime² nurodytu sakiniu, jog po taikyto gydymo asmuo pasveiko. Nurodė, jog neįgalumas turėtų būti atnaujintas, prašė dar kartą peržiūrėti medicininius dokumentus.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2025 m. birželio 10 d. raštu Nr. R-95332 pareiškėją informavo, kad pratęsia pareiškėjos skundo nagrinėjimo terminą dar 10 darbo dienų.

Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius 2025 m. birželio 17 d. sprendimu Nr. STS-3855 „Dėl neįgalumo lygio“ (minėta, toliau – ir Sprendimas) nuspręsta nekeisti Teritorinio skyriaus sprendimo², kuriuo X. X. nenustatytas neįgalumo lygis. Dėl neįgalumo lygio atlikto pakartotinio vertinimo nurodyta, jog vertinant neįgalumą, vadovaujantis Neįgalumo lygio aprašo 23 punktu, vertinant bazinį dalyvumą, taikyta pagrindinė diagnozė (*duomenys neskelbtini*), atitinkanti bazinio dalyvumo kriterijų 36.6 papunktį „nepatikslinta / netaikytina“, nes diagnozuota (*duomenys neskelbtini*), autoimuninė liga, kurios metu netoleruojama gliuteno, kuri diagnozuota 2013 metais, nuo tada pradėta griežta begliuteninė dieta. Šiuo metu jokių simptomų neišsako, fizinį krūvį toleruoja, vaistų nevartoja, KMI (*duomenys neskelbtini*) kg / m², burnos gleivinė drėgna, be matomų pažeidimų, pilvas minkštas ir neskausmingas, celiakijos antikūnai nežymiai padidėję. Sveikatos būklė patvirtinta Siuntimo, vaikų gastroenterologo 2025 m. kovo 25 d. ir 2025 m. kovo 28 d. konsultacijų duomenimis. Didesnė bazinio dalyvumo skaitinė vertė (balais) nenustatyta, nes nėra diagnozuotų virškinimo sistemos pažeidimų laikantis dietos, kitas gydymas nereikalingas. Nurodė, kad pakartotinio vertinimo metu buvo pritaikytas kitas bazinio dalyvumo kriterijus, kadangi ši liga priklauso virškinimo sistemos ligų grupei, tačiau, šiuo metu nesant funkcijos sutrikimo, galutinis vertinimas nepasikeitė.

Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24.2 papunkčiu pagrindinės diagnozės reikšmės balų rezultatas yra 0 balai. Bendra bazinio dalyvumo balų suma nenurodyta. Pagal Neįgalumo lygio aprašo 21.3 papunktį, vertinant bazinį dalyvumą taikytas kriterijaus papunktis „nepatikslinta (netaikytina)“, todėl Klausimynas nepildomas.

Nesutikdama su Agentūros Teritorinio skyriaus sprendimu¹, Teritorinio skyriaus sprendimu² ir Sprendimų kontrolės skyriaus Sprendimu, pareiškėja 2025 m. liepos 22 d. kreipėsi į Komisiją, prašydama panaikinti minėtus sprendimus ir įpareigoti atsakovę per Komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą. Nesutikimą grindžia tuo, kad dukrai diagnozuota autoimuninė „(duomenys neskelbtini)“ liga (pagal TLK-10-AM kodą (duomenys neskelbtini)) yra neišgydoma, ji visiškai netoleruoja gliuteno ir tik griežtos dietos dėka, kurios privalo laikytis visą gyvenimą, gali jaustis pakankamai gerai, kad nevartotų vaistų. Pažymi, kad mediciniuose įrašuose, kurie buvo pateikti teikiant Prašymą dėl neįgalumo, nurodyta, jog dukrai paskirta visą gyvenimą trunkanti dieta, kuri reikalauja daug išlaidų, nes begliutiminis maistas nekompensuojamas.

Ginčo teisinius santykius reglamentuoja Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymas (toliau – ir VAĮ), Lietuvos Respublikos asmens su negalia teisių apsaugos pagrindų įstatymas (ginčiui aktuali redakcija, galiojanti nuo 2024 m. sausio 1 d., toliau – ir ASNTAPI), Neįgalumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos švietimo ir mokslo ministro 2005 m. kovo 23 d. įsakymu Nr. V-188/AI-84/ISAK-487 „Dėl Neįgalumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo patvirtinimo“ (minėta, toliau – ir Neįgalumo lygio aprašas), Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašas, patvirtintas Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro ir Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministro 2005 m. kovo 21 d. įsakymu Nr. A1-78/V-179 (2023 m. spalio 3 d. įsakymo Nr. A1-640/V-1048 redakcija, galiojanti nuo 2024 m. sausio 1 d., minėta, toliau – ir Kriterijų ir tvarkos aprašas).

ASNTAPI paskirtis – užtikrinti asmens su negalia teisių apsaugą ir įgyvendinimą lygiai su kitais asmenimis, reglamentuoti negalios nustatymo, asmens su negalia individualiųjų pagalbos poreikių nustatymo, tenkinimo ir finansavimo pagrindus, atsižvelgiant į Lietuvos Respublikos Konstitucijos, Jungtinių Tautų neįgaliųjų teisių konvencijos nuostatas, kitas tarptautinės teisės normas ir principus, nustatyti asmens su negalia teisių apsaugos sistemos institucijas, jų veiklos teisinius pagrindus, funkcijas, teises ir pareigas asmens su negalia teisių apsaugos srityje (1 straipsnio 1 dalis). Asmens su negalia teisių apsaugos agentūra prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos, dalyvaudama formuojant ir įgyvendinant asmens su negalia teisių apsaugos politiką, organizuoja asmens su negalia teisių apsaugos užtikrinimą (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 1 punktas). Atsakovė taip pat yra institucija, kuri VAĮ nustatyta tvarka ir terminais priima sprendimus dėl asmens su negalia neįgalumo lygio, jo atsiradimo laiko, termino (ASNTAPI 15 straipsnio 1 dalies 6 punkto a papunktis). Minėto įstatymo 2 straipsnio 5 dalyje nustatyta, kad asmuo su negalia – asmuo, kuriam šio įstatymo nustatyta tvarka nustatytas neįgalumo lygis arba 55 procentų ar mažesnis dalyvumo lygis, o 2 straipsnio 14 dalis pateikia neįgalumo lygio sampratą – tai atsižvelgiant į nepilnamečio asmens negalią ir aplinkos veiksnius kompleksiskai įvertintos ir nustatytos asmens galimybės ir pajėgumas visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime. Neįgalumo lygis nustatomas asmenims iki pilnametystės, išskyrus asmenis, kurie yra (buvo) draudžiami valstybiniu socialiniu draudimu (ASNTAPI 18 straipsnio 1 dalis). Neįgalumas gali būti nustatomas lygiais: 1) sunkaus neįgalumo – asmens būklė, kai dėl ligos, traumos, sužalojimo, įgimtų arba vaikystėje įgytų sveikatos sutrikimų, neigiamo aplinkos veiksnių poveikio visiškai neįgyjamas asmens amžių atitinkantis savarankiškumas, žymiai sumažėjusios galimybės ugdytis; 2) vidutinio neįgalumo – asmens būklė, kai dėl ligos, traumos, sužalojimo, įgimtų arba vaikystėje įgytų sveikatos sutrikimų, neigiamo aplinkos veiksnių poveikio iš dalies neįgyjamas asmens amžių atitinkantis savarankiškumas, sumažėjusios galimybės ugdytis; 3) lengvo neįgalumo – asmens būklė, kai dėl ligos, traumos, sužalojimo, įgimtų arba vaikystėje įgytų sveikatos sutrikimų, neigiamo aplinkos veiksnių poveikio nežymiai sumažėjęs asmens savarankiškumas ir galimybės ugdytis (ASNTAPI

18 straipsnio 2 dalis). Neįgalumo lygis nustatomas kompleksiskai įvertinus aplinkos veiksnių įtaką asmens savarankiškumui, galimybes veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime bei asmens organizmo funkcijų sutrikimus po to, kai yra panaudotos visos galimos medicininės priemonės ir atsižvelgiant į individualiojo pagalbos poreikio mastą (ASNTAPI 18 straipsnio 3 dalis). Neįgalumo lygio nustatymo kriterijus ir tvarką nustato socialinės apsaugos ir darbo ministras kartu su sveikatos apsaugos ministru (ASNTAPI 18 straipsnio 5 dalis).

Tokia tvarka nustatyta Neįgalumo lygio apraše, kurio III skyrius reglamentuoja neįgalumo lygio nustatymą. Minėto aprašo 16 punktas reglamentuoja, jog neįgalumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant asmens bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus Aprašo IV skyriuje. Nustatant neįgalumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Neįgalumo lygio vertinimo aktas. Minėto aprašo 21 punktas nustato, jog Agentūros teritorinis skyrius, nustatydamas neįgalumo lygį, nepildo Individualios pagalbos poreikio klausimyno (minėta, toliau – ir Klausimynas), jei <...> asmens bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų arba vertinant bazinį dalyvumą taikytas kriterijaus (-ų) papunktis (-iai) – „nepatikslinta (netaikytina)“ (21.3 papunktis) <...>. Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina Dalyvumo lygio nustatymo kriterijų ir tvarkos aprašo (šioje byloje Dalyvumo lygio aprašas) nustatyta tvarka (23 punktas). Šio aprašo 24 punkte nustatyta, kad Agentūra neįgalumo lygį apskaičiuoja taip: jei asmens bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų arba vertinant bazinį dalyvumą taikytas kriterijaus (-jų) papunktis (-iai) – „nepatikslinta (netaikytina)“, neįgalumo lygis nenustatomas (24.1 papunktis) <...>. Nustatant asmens neįgalumo lygį, pildomas Neįgalumo lygio vertinimo aktas (25 punktas).

Nurodytas teisinis reglamentavimas suponuoja, jog neįgalumo lygio nustatymas yra kompleksinis nepilnamečio asmens organizmo funkcinių sutrikimų ir aplinkos veiksnių vertinimas, kurio tikslas – atsižvelgiant į diagnozuotų organizmo funkcinių sutrikimų laipsnį, ligos eigą ir taikomą gydymą nustatyti, kiek asmuo gali ir yra pajėgus visapusiškai ir veiksmingai dalyvauti visuomenės gyvenime.

Kriterijų ir tvarkos aprašo III skyrius reglamentuoja dalyvumo lygio nustatymą. Minėto aprašo 17 punkte numatyta, kad dalyvumo lygis nustatomas kompleksiskai vertinant bazinį dalyvumą ir individualios pagalbos poreikį, išskyrus atvejus, nurodytus šio aprašo IV skyriuje. Nustatant dalyvumo lygį, pildomas Agentūros direktoriaus patvirtintos formos Dalyvumo lygio vertinimo aktas. Kriterijų ir tvarkos aprašo 18 punkte, be kita ko, numatyta, jog Agentūros teritorinis skyrius, nustatydamas dalyvumo lygį: užpildo Klausimyną, kuriame įvertinamas asmens individualios pagalbos poreikis įvairiose asmens gyvenimo srityse bei aplinkos veiksnių įtaka asmens savarankiškumui ir nustatomas individualios pagalbos poreikio mastas balais (išskyrus senatvės pensijos amžių sukakusiems asmenims) (18.2 punktas); vertina duomenis, pateiktus klinikiniuose elektroniniuose dokumentuose arba Siuntime į Agentūrą ir mediciniuose dokumentuose, ir nustato asmens bazinį dalyvumą (18.4 punktas). Agentūra asmens bazinį dalyvumą įvertina Kriterijų ir tvarkos aprašo 24 punkte nustatyta tvarka. Pirmiausia, vertindama bazinį dalyvumą, taiko pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) ir gretutinių diagnozių (organizmo funkcinių sutrikimų) koeficientus: 24.1.1. vienos pagrindinės diagnozės (sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo) koeficiento reikšmė – 39; 24.1.2. jei asmens organizmo funkcijos sutrikusios dėl dviejų ar daugiau ligų ar traumų, vertina ne daugiau kaip penkis reikšmingiausias gretutines diagnozes (organizmo funkcinius sutrikimus); 24.1.3. gretutinių diagnozių (organizmo funkcinių sutrikimų) koeficientus taiko atsižvelgdama į sunkiausio organizmo funkcinio sutrikimo kriterijui priskirtą balą. <...>. Pagrindinės diagnozės balų rezultatas gaunamas pagrindinės diagnozės kriterijui priskirtą balą padauginus iš pagrindinės diagnozės koeficiento. Gretutinės (-ių) diagnozės (-ių) balų rezultatas gaunamas gretutinės diagnozės balą padauginus iš gretutinės diagnozės koeficiento. Gauta bazinio dalyvumo balų skaičiaus reikšmė suapvalinama iki sveikojo skaičiaus. Vadovaujantis Kriterijų ir tvarkos aprašo 24 punktu sudėjus bazinio dalyvumo (medicininės dalies) balus ir užpildyto Klausimyno balus gautą sumą prilyginama neįgalumo lygiui. Jei asmens bazinis dalyvumas įvertintas 0 balų arba vertinant bazinį dalyvumą taikytas kriterijaus (-ų) papunktis (-iai) – „nepatikslinta (netaikytina)“, asmens dalyvumo lygis nenustatomas (26 punktas). Bazinio dalyvumo kriterijai nustatyti Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priede.

Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo, VII skyriaus „Virškinimo sistemos ligos“ 36 punktą taikytinas, kai nustatyti kiti virškinimo funkcijos sutrikimai: (A – rezekuoto skrandžio liga (Dumpingo sindromas); B – lėtinis pankreatitas; C – nespecifinis opinis kolitas; Krono liga; D – lėtinis virusinis hepatitas C; E – kepenų cirozė; F – kitos kepenų ligos, sukeliančios kepenų funkcijos sutrikimą (pvz.: židiniai kepenų pažeidimai, būklė po kepenų rezekcijos ar transplantacijos ar kasos transplantacijos); KLN – lėtinis kepenų nepakankamumas): 36. 1 papunktyje nustatyta, kad A, B, C – 0,5 metų remisija; D – esant neigiamai viremijai, daugiau kaip 3 mėn. po gydymo pabaigos; E, F – kompensuota (vertinimas 0 balų); 36. 2 papunktyje nustatyta, kad A, B, C – paūmėjimai kelis kartus per metus (epizodinis viduriavimas, epizodiniai ar pastovūs tyrimų rezultatų pakitimai), svorio mažėjimas; D – kai yra nežymus kepenų uždegimas arba histologinis aktyvumo indeksas (HAI) yra nuo 4 iki 8 pagal Ishako klasifikaciją ir histologiškai nenustatyti kepenų pakitimai, arba nustatyta I laipsnio fibrozė, arba neinvaziniai tyrimai rodo fibrozės 1 stadiją; E, F – nėra ascito ir kepeninės encefalopatijos, nėra varikozų ir tyrimai stabilūs (vertinimas 1 balas); 36. 3 papunktyje nustatyta, kad A, B, C – dažni paūmėjimai (viduriavimas, tyrimų pakitimai), svorio mažėjimas, hipovitaminozės požymiai; D – pasikartojantis, kai nustatytas vidutinis uždegimas, arba histologinis aktyvumo indeksas (HAI) yra nuo 9 iki 12 pagal Ishako klasifikaciją ir (ar) esant antro ir didesnio laipsnio fibrozei, arba neinvaziniai tyrimai rodo fibrozės 2 stadiją; E – A–B funkcinė klasė, kliniškai pasireiškianti I laipsnio portinė hipertenzija; F – paūmėjimai kelis kartus per metus, II stadijos KLN; arba daugiau kaip 2 metus po transplantacijos, kai nepasireiškia transplantuoto organo funkcijos sutrikimas (vertinimas 2 balai); 36. 4 papunktyje nustatyta, kad A, B, C – skausminis sindromas, dažnai pasikartojanti diarėja, II laipsnio mitybos sutrikimas; visiškas žarnų pažeidimas, buvęs kraujavimas iš žarnyno, anemija; asmenims iki 18 metų, esant mitybos sutrikimui, kai yra ryškus fizinio vystymosi atsilikimas; arba Krono ligos fistulinė / striktūrinė forma; D, E – funkcinė klasė C; labai sunkios portinės hipertenzijos požymiai; ascitas ir (ar) I–II laipsnio hepatinė encefalopatija; F – III stadijos KLN arba vidutinio laipsnio transplantuoto organo funkcijos sutrikimas (vertinimas 3 balai); 36. 4 papunktyje nustatyta, kad A, B, C – nuolatinio skausmo sindromas; nuolatinė diarėja; III laipsnio mitybos sutrikimas ir (ar) kitų organų sistemų pakenkimas; D, E, F – KLN IV stadija, reikalinga kepenų transplantacija arba iki 2 metų po transplantacijos, arba sunkaus laipsnio transplantuoto organo funkcijos sutrikimas ar atmetimas (vertinimas 4 balai); 36.6 papunktis taikytinas kai diagnozės nepatikslinka (netaikytina).

Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (toliau – ir LVAT) yra nurodęs, jog administraciniai teismai (šiuo atveju, Komisija) turi ribotą kompetenciją sprendžiant specialių mokslo žinių reikalaujančius medicinos srities klausimus ir teismas (Komisija) nėra kompetentingas spręsti, ar medicininių kriterijų vertinimą Agentūra atliko pagal realią pareiškėjo sveikatos būklę. Teisėjų kolegija yra pažymėjusi, kad teismas (Komisija) yra kompetentingas patikrinti, ar nebuvo pažeistos teisės aktų nuostatos, o konkrečiai Kriterijų ir tvarkos aprašo ir kitos nuostatos, sprendžiant dėl pareiškėjo darbingumo (atitinkamai, neįgalumo) lygio, o taip pat, ar priimant ginčijamą aktą buvo laikytasi procedūrinių taisyklių, ar atsakovas veikė savo kompetencijos ribose (pvz., LVAT 2019 m. lapkričio 6 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-1252-822/2019). Specialių mokslo žinių reikalaujantis medicinos srities klausimų sprendimas (diagnozių teisingumas ir pan.) nepatenka į administracinio teismo (Komisijos) kompetencijos ribas (pvz., LVAT 2013 m. kovo 7 d. nutartis administracinėje byloje Nr. A-502-22/2013). Todėl Komisija šiuo aspektu negali pasisakyti ar vertinti medicininių dokumentų iš esmės.

Taigi, nagrinėjant ginčą dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus Sprendimo teisėtumo, atsižvelgiant į pareiškėjos skunde nurodytų pažeidimų apimtį, Komisija vertina tai, ar X. X. neįgalumo lygis buvo nustatomas laikantis teisės aktų reikalavimų, ar surinkti įrodymai pagrindžia bazinio dalyvumo lygio įvertinimą 0 balų, ar Sprendimas priimtas laikantis pagrindinių procedūrų ir taisyklių, turėjusių užtikrinti objektyvų visų aplinkybių įvertinimą, ar buvo atsižvelgta į pareiškėjos Skunde nurodytas aplinkybes, ar ginčijami administraciniai aktai priimti pagal kompetenciją, ar savo turiniu neprieštarauja aukštesnės galios teisės aktams.

Pažymėtina, jog atsakovė pagal vykdomų funkcijų apimtį bei paskirtį, veiklos pobūdį, turimus įgaliojimus priskirtina viešojo administravimo subjektams, todėl savo veikloje privalo

vadovautis ir VAĮ nuostatomis. VAĮ 3 straipsnio 4 dalyje įtvirtintas įstatymo viršenybės principas reikalauja, kad administraciniai sprendimai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais. Vadovaujantis VAĮ 3 straipsnio 5 dalyje įtvirtintu išsamumo principu, viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį. Be kita ko, pažymėtina, kad atsakovė, kaip viešojo administravimo subjektas, yra saistoma gero administravimo principo imperatyvų. Šis principas įtvirtintas svarbiausiuose nacionalinio lygmens (Lietuvos Respublikos Konstitucijos 5 straipsnio 3 dalies nuostata, kad visos valdžios įstaigos tarnauja žmonėms) bei tarptautiniuose dokumentuose (Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 41 straipsnis ir kt.). Iš gero administravimo principo išplaukia ir pareiga imtis aktyvių veiksmų, padėti, elgtis rūpestingai ir atidžiai. Atsakingo valdymo (gero administravimo) principas, be kita ko, įtvirtina viešojo administravimo subjekto pareigą imtis aktyvių veiksmų vykdant administracinę procedūrą (žr., pvz., LVAT 2015 m. liepos 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A-1547-502/2015).

Atitinkamai VAĮ 10 straipsnio 5 dalies 5–6 punktuose nustatyta, kad administraciniame sprendime, be kita ko, turi būti nurodyta administracinio sprendimo teisinis ir faktinis pagrindas ar kitos administraciniam sprendimui įtakos turėjusios aplinkybės; administracinio sprendimo motyvai. Paminėtos VAĮ nuostatos reiškia, jog individualus administracinis aktas turi būti pagrįstas objektyviais duomenimis (faktais) ir teisės aktų normomis, o taikomos poveikio priemonės turi būti motyvuotos. VAĮ įtvirtinta individualaus administracinio akto turiniui keliamų reikalavimų taisyklė yra bendroji taisyklė, kurios paprastai turi laikytis visi viešojo administravimo subjektai, priimdami individualius administracinius aktus pagal savo kompetenciją (LVAT 2021 m. gruodžio 15 d. nutartis administracinėje byloje Nr. eA-3014-968/2021). Taigi, administraciniame sprendime turi būti nurodomi pagrindiniai faktai, argumentai ir įrodymai, pateikiamas teisinis pagrindas, kuriuo viešojo administravimo subjektas rėmėsi priimdamas administracinį aktą, motyvų išdėstymas turi būti adekvatus, aiškus ir pakankamas. Viešojo administravimo sistemai priklausančių kompetentingų institucijų sprendimai turi būti aiškūs, tikslūs, nedviprasmiški, leidžiantys suinteresuotam subjektui suvokti, kokios priežastys lėmė vienokį ar kitokį valdžios institucijos sprendimą. Sprendimo priėmimo faktinis pagrindas ir individuali argumentacija turi būti žinomi ne tik viešojo administravimo subjektui, priimančiam sprendimą, bet ir asmeniui, kurio atžvilgiu jis priimamas. Individualus administracinis aktas turi būti toks, kad iš jo būtų galima suprasti visuomeninių santykių esmę, subjektus, dalyvaujančius šiuose santykiuose, būtų aiškus tų visuomeninių santykių teisinis kvalifikavimas. Visiškai nesilaikant minėtų nuostatų ar laikantis tik iš dalies, paprastai kyla pagrįsta abejonė dėl tokio administracinio akto teisėtumo bei pagrįstumo, įgalinanti teisumą, nagrinėjantį tokią bylą, skundžiamą viešojo administravimo subjekto individualų administracinį aktą panaikinti (LVAT 2012 m. kovo 22 d. nutartį administracinėje byloje Nr. A⁵⁰²-212/2012). Ši teisės norma siejama su teisėtumo principu, pagal kurį reikalaujama, kad viešojo administravimo subjektai savo veikla nepažeistų teisės aktų, kad jų sprendimai būtų pagrįsti, o sprendimų turinys atitiktų teisės normų reikalavimus (LVAT 2022 m. rugpjūčio 31 d. nutartį administracinėje byloje Nr. eA-367-502/2022 ir kt.)

Byloje surinkti duomenys patvirtina, kad Sprendimų kontrolės skyrius, atlikdamas pakartotinį neįgalumo lygio vertinimą, pagrindine diagnoze pagal TLK-10-AM kodą nurodė (*duomenys neskelbtini*) (*(duomenys neskelbtini)* liga) ir vadovavosi Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo, Bazinio dalyvumo kriterijaus 36.6 papunkčiu, kuris taikomas, kai asmeniui nustatomi kiti virškinimo funkcijos sutrikimai: kuomet nustatyti sutrikimai nepatenka į Bazinio dalyvumo kriterijų 36.1–36.5 papunkčių apimtį: diagnozės nepatikslintos (netaikytinos). Šio kriterijaus taikymo pagrįstumą atsakovė grindžia aplinkybe, jog medicininių dokumentų, t. y. vaikų gastroenterologo 2025 m. kovo 25 d. ir 2025 m. kovo 28 d. konsultacijų ir Siuntimo duomenimis X. X. diagnozuota (*duomenys neskelbtini*), autoimuninė liga, kurios metu netoleruojama gliuteno, diagnozuota (*duomenys neskelbtini*) metais, nuo tada pradėta griežta begliuteninė dieta, šiuo metu jokių simptomų neišsako, fizinį krūvį toleruoja, vaistų nevartoja, KMI (*duomenys neskelbtini*) kg/m², burnos gleivinė

drėgna, be matomų pažeidimų, pilvas minkštas ir neskausmingas, (*duomenys neskelbtini*) antikūnai nežymiai padidėję.

Byloje esantys medicininiai dokumentai patvirtina atsakovės padarytas išvadas, kad pareiškėjos neįgalumo lygis vertinimo metu negalėjo būti įvertintas didesnėmis balų išraiškomis, nes medicininiais dokumentais nepatvirtinta, jog reikalingas kitoks gydymas, nėra diagnozuotų virškinimo sistemos pažeidimų, laikantis dietos. Siuntimo duomenimis nustatyta, kad „nuo gimimo prastai augo svoris, atpylinėjo, vemdavo. (*duomenys neskelbtini*), atlikus bioptato tyrimus, nustatyta – pokyčiai dvylikapirštės žarnos gleivinėje suderinami su (*duomenys neskelbtini*) diagnoze: gaurelių atrofija, intraepitelinių limfocitų daugiau 50 šimtui epitelinių ląstelių. Gydyta begliutenine dieta. Gyvenimo anamnezė: gimusi (-ęs) sveika (s), išnešiota (s). Lėtinės ligos – neatžymi, pastoviai vartojamų vaistų – neatžymi, alergijų medikamentams – neatžymi. Skiepijama (s) pagal planą. <...> šiuo metu laikosi dietos (stengiasi nevartoti miltinių produktų). <...> dėl (*duomenys neskelbtini*) m. išreikštų virškinimo trakto simptomų (pilvo pūtimo, viduriavimo, vėmimo) buvo atlikti išsamūs tyrimai. <...> (*duomenys neskelbtini*) diagnozė buvo patvirtina. Pradėjus begliutenę dietą nusiskundimų greitai nebeliko. Pastaruosius 10 metų <...> laikėsi griežtos begliutenės dietos. Jos laikantis simptomų neįjautė. Retkarčiais per klaidą pavartojo gliuteno turinčių maisto produktų – iškart pasireiškia virškinimo trakto nusiskundimai. Šiuo metu jokių simptomų neišsako. Mokykloje sekasi gerai, fizinį krūvį toleruoja. Vaistų nevartoja. Kitų lėtinių ligų neturi. Būklės įvertinimas objektyviai: <...> KMI vertinimas: Normalus svoris; <...> Oda rožinė, bėrimų ar geltos nėra. Kaklo limfmazgiai nepadidėję. Burnos gleivinė drėgna, be matomų pažeidimų. Pilvas minkštas ir neskausmingas. Kepenys ir blužnis čiupiant nepadidėjusios. Taikytas gydymas: <...> Papildomi tyrimai neindikotini. Rekomenduojama griežta, visą gyvenimą trunkanti begliutenė dieta. Kartą per metus vaikų gastroenterologo stebėjimas su klinikiniu ištyrimu ir laboratoriniais tyrimais“. VŠĮ (*duomenys neskelbtini*) universiteto ligoninės (*duomenys neskelbtini*) klinikos vaikų gastroenterologo gydytojo 2025 m. kovo 25 d. konsultacijos E025 Ambulatorinio apsilankymo aprašyme nurodyta, kad būklę įvertinus objektyviai <...> Oda rožinė, bėrimų ar geltos nėra. Kaklo limfmazgiai nepadidėję. Burnos gleivinė drėgna, be matomų pažeidimų. Pilvas minkštas ir neskausmingas. Kepenys ir blužnis čiupiant nepadidėjusios. Gydymas (3.8 punktas) <...> (*duomenys neskelbtini*) diagnozė yra patvirtinta. Papildomi tyrimai neindikotini. Rekomenduojama griežta, visą gyvenimą trunkanti begliutenė dieta. Kartą per metus vaikų gastroenterologo stebėjimas su klinikiniu ištyrimu ir laboratoriniais tyrimais. Taip pat VŠĮ (*duomenys neskelbtini*) universiteto ligoninės (*duomenys neskelbtini*) klinikos vaikų gastroenterologo gydytojo 2025 m. kovo 28 d. konsultacijos E025 Ambulatorinio apsilankymo aprašyme nurodyta, kad suteikta nuotolinė konsultacija po laboratorinių tyrimų rezultatų. Gydymas: (*duomenys neskelbtini*) antikūnai nežymiai padidėję. Aptarta dieta bei griežtas jos laikymasis. Papildomos dietologo konsultacijos poreikio šeima šiuo metu neturi dėl vitamino D stokos – papildomai vartoti vitamino D preparatus (Vitaminą D3 2000 VV/d), vaikų gastroenterologo kontrolė 1 (viena) kartą per metus.

Komisija, įvertinusi rašytinius įrodymus: Siuntimo duomenis, vaikų gastroenterologo 2025 m. kovo 25 d. ir 2025 m. kovo 28 d. konsultacijų duomenimis, sprendžia, jog jais pagrindžiamas bazinio dalyvumo įvertinimo 0 balų reikšme teisėtumas. Atsižvelgiant į tai, kad X. X. vertinimo metu nebuvo diagnozuotų virškinimo sistemos pažeidimų laikantis dietos ir nėra reikalingas kitas gydymas, kuris atitiktų Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 36.1–36.5 papunkčius, sprendina, jog atsakovės Sprendime padaryta išvada dėl Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo 36.6 papunkčio taikymo teisingumo yra pagrįsta byloje esančiais įrodymais. Komisija sutinka su Sprendimų kontrolės skyriaus atlikto pakartotinio vertinimo metu pritaikyto Kriterijų ir tvarkos aprašo 1 priedo, Bazinio dalyvumo kriterijaus 36.6 papunkčio pagrįstumu, nes Teritorinis skyrius nepagrįstai taikė Bazinio dalyvumo kriterijaus 57.1 papunkčio nuostatas, kurios taikytinos, kai asmens sveikatos būklės (iki vieno metų po atliktos operacijos) negali būti įvertintos pagal I–XV skyriuose nurodytus kriterijus, bazinis dalyvumas vertinamas pagal šio skyriaus bendruosius funkcinius sutrikimus. Bendrieji funkciniai sutrikimai: po taikyto gydymo asmuo pasveiko, liekamųjų reiškinių nėra arba yra lengvų ligos ir (ar) jos gydymo liekamųjų reiškinių (1 ar 2 simptomai), ir (ar) kai gydyti vaistais nereikia. Byloje nėra jokių įrodymų, jog X. X. metų laikotarpyje buvo atlikta operacija, todėl akivaizdu, kad

atliekant pakartotinį vertinimą buvo objektyvus ir teisėtas pagrindas pritaikyti diagnozei (*duomenys neskelbtini*) atitinkantį kriterijų – Bazinio dalyvumo kriterijų 36.6 papunktį.

Komisija, įvertinusi byloje surinktą medžiagą ir ginčą reglamentuojančių teisės aktų nuostatas, sprendžia, kad Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. birželio 17 d. sprendimas Nr. STS-3855 „Dėl neįgalumo lygio“ yra teisėtas ir pagrįstas, priimtas laikantis teisės aktų reikalavimų, įpareigojančių atsakovę užtikrinti visapusišką ir objektyvų procedūros vykdymą. Sprendimas atitinka administracinio sprendimo turiniui keliamus VAI 10 straipsnio 5 dalies reikalavimus, todėl naikinti jo nėra teisinio pagrindo. Esant tokiai išvadai, pareiškėjos skundo reikalavimas dėl Sprendimo panaikinimo atmestinas kaip nepagrįstas.

Netenkinus pareiškėjos skundo reikalavimo dėl Agentūros Sprendimų kontrolės skyriaus Sprendimo panaikinimo, nėra pagrindo tenkinti išvestinį skundo reikalavimą ir įpareigoti instituciją per Lietuvos administracinių ginčų komisijos nustatytą laiką priimti naują teisės aktų reikalavimus atitinkantį sprendimą.

Dėl reikalavimų panaikinti Teritorinio skyriaus sprendimą1 ir Teritorinio skyriaus sprendimą2

Pareiškėja pirmuoju ir antruoju skundo reikalavimais prašo panaikinti Agentūros Klaipėdos II skyriaus 2025 m. gegužės 2 d. sprendimą Nr. STS-6040 „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio“, kuriuo X. X. nenustatytas individualios pagalbos kompensacijos poreikis ir Agentūros Klaipėdos II skyriaus 2025 m. gegužės 2 d. sprendimą Nr. STS-6041 „Dėl neįgalumo lygio“, kuriuo X. X. nenustatytas neįgalumo lygis, tačiau Komisijos kompetencijai nėra priskirta nagrinėti Agentūros teritorinių skyrių priimtų sprendimų teisėtumo.

Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo (toliau – ir IAGNTĮ) 5 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad, be kita ko, Lietuvos administracinių ginčų komisija privaloma ikiteismine tvarka nagrinėja skundus (prašymus) dėl Agentūros individualių administracinių aktų ir veiksmų (neveikimo) teisėtumo, taip pat dėl Agentūros vilkinimo atlikti jos kompetencijai priskirtus veiksmus; 3 dalyje nustatyta, kad Komisija nesprendžia ginčų, kurie nepriskirtini Komisijos kompetencijai, t. y. Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymas (toliau – ir ABTĮ) 18 straipsnyje, 20 straipsnio 2, 3, 4 dalyse ir 21 straipsnio 1 ir 3 dalyse nurodytų administracinių ginčų (bylų), taip pat administracinių ginčų, kuriems nagrinėti įstatymai nustato kitokią ikiteisminio ginčų nagrinėjimo tvarką.

ASNTAPI 15 straipsnio 3 dalyje nurodyta, kad Agentūros priimti sprendimai yra privalomi ir gali būti skundžiami privaloma ikiteismine tvarka IAGNTĮ nustatyta tvarka ir (ar) Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo (toliau – ir ABTĮ) nustatyta tvarka.

Neįgalumo lygio apraše įtvirtinta priimtų sprendimų apskundimo tvarka, pagal 39 punktą, Agentūros teritorinių skyrių sprendimai, nurodyti šio aprašo 26 (sprendimas nevertinti asmens neįgalumo lygio) ar 36 (sprendimas dėl neįgalumo lygio) punktuose, gali būti skundžiami asmens atstovo Agentūros direktoriui per vieną mėnesį nuo dokumentų, nurodytų 27 ar 38 punktuose, gavimo dienos, jei asmens atstovas nesutinka su Agentūros teritorinio skyriaus sprendimu. To paties aprašo 50 punkte nustatyta, kad nesutinkant su Agentūros direktoriaus ar jo įgalioto atstovo sprendimu dėl pakartotinio asmens neįgalumo lygio nustatymo, šis sprendimas per vieną mėnesį nuo dokumentų, nurodytų 38 punkte, gavimo dienos gali būti skundžiamas Lietuvos administracinių ginčų komisijai.

Kompensacijų poreikių aprašas įtvirtinta priimtų sprendimų apskundimo tvarką, kurio 51 punkte nustatyta, kad Agentūros teritorinių skyrių sprendimai, nurodyti šio aprašo 36 (sprendimas nevertinti asmens kompensacijos poreikio) ar 48 (sprendimas dėl atliekamo kompensacijos poreikio vertinimo) punktuose, gali būti skundžiami asmens atstovo Agentūros direktoriui per vieną mėnesį nuo dokumentų, nurodytų 37 ar 50 punktuose, gavimo dienos, jei asmens atstovas nesutinka su Agentūros teritorinio skyriaus sprendimu. To paties aprašo 61 punkte nustatyta, kad nesutinkant su Agentūros direktoriaus ar jo įgalioto atstovo sprendimu dėl kompensacijos poreikio nustatymo, šis sprendimas per vieną mėnesį nuo sprendimo dėl asmens kompensacijos poreikio (dokumento nuorašo (kopijos) gavimo dienos gali būti skundžiamas Lietuvos administracinių ginčų komisijai.

Atsižvelgiant į išdėstytą teisinį reglamentavimą, darytina išvada, kad Komisijai privalomai ikiteismine tvarka skundžiami Agentūros direktoriaus ar jo įgalioto atstovo, o ne Agentūros teritorinio skyriaus priimti sprendimai. Nagrinėjamu atveju pareiškėja turi teisę Agentūros Teritorinio skyriaus sprendimą1 skųsti Agentūros direktoriui, o Agentūros direktoriui ar jo įgaliotam atstovui priėmus pareiškėjai nepalankų sprendimą dėl kompensacijos poreikio nustatymo, tokį sprendimą pareiškėja turės teisę skųsti Komisijai. Nepasinaudojus pakartotinio kompensacijos poreikio nustatymo vertinimu ir nustatymo procedūra Agentūroje, skundo reikalavimas dėl kompensacijos poreikio nustatymo vertinimas Komisijoje negalimas, kaip ir negalimas Agentūros Teritorinio skyriaus sprendimo2 nagrinėjimas. Bylos duomenimis nustatyta, kad pareiškėja dėl Agentūros Teritorinio skyriaus sprendimo2 kreipėsi su skundu į Agentūros direktorių, vadinasi, nurodyta apskundimo tvarka pasinaudojo, nes Agentūros Sprendimų kontrolės skyrius priėmė ginčijamą Sprendimą.

IAGNTĮ 20 straipsnio 2 dalies 1 punkte nustatyta, kad administracinių ginčų komisija priima sprendimą nutraukti bylą, jeigu byla nepriskirtina administracinių ginčų komisijos kompetencijai. Vadovaujantis aptartu teisiniu reglamentavimu, Komisija sprendžia, kad pirmuoju ir antruoju skundo reikalavimais keliamas ginčas Komisijos kompetencijai nepriskirtinas, todėl bylos dalis dėl skundo reikalavimų panaikinti Agentūros Klaipėdos II skyriaus 2025 m. gegužės 2 d. sprendimą Nr. STS-6040 „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio“ ir Agentūros Klaipėdos II skyriaus 2025 m. gegužės 2 d. sprendimą Nr. STS-6041 „Dėl neįgalumo lygio“, nutrauktina kaip nepriskirtina Komisijos kompetencijai.

Dėl bylos duomenų neviešumo

Atsakovė atsiliepimu prašo priimti sprendimą dėl visų prie bylos pridėtų dokumentų neviešinimo ir leisti susipažinti tik proceso šalims ar jų teisėtiems atstovams. Komisijos veiklą reglamentuojantys teisės aktai nenumato teisės pripažinti nagrinėjamos bylos medžiagos (jos dalies) nevieša. Pagal įstatymo analogiją vadovaujamosi ABTĮ 14 straipsnio 2 dalimi, kurioje nustatyta, kad priimdamas viešame teismo posėdyje sprendimą byloje arba nutartį nutraukti bylą ar skundą (prašymą, pareiškimą) palikti nenagrinėtą arba gavęs prašymą susipažinti su bylos medžiaga, teismas turi teisę proceso dalyvių prašymu ar savo iniciatyva motyvuota nutartimi nustatyti, kad bylos medžiaga ar jos dalis yra nevieša, kai reikia apsaugoti žmogaus asmens, jo privataus gyvenimo ir nuosavybės slaptumą, informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, taip pat jeigu yra rimtas pagrindas manyti, kad bus atskleista valstybės, tarnybos, profesinė ar komercinė paslaptis.

Komisija, įvertinusi tai, kad didžiąją bylos medžiagos dalį sudaro specialių kategorijų asmens duomenys, susiję su asmens sveikata, siekiant apsaugoti informacijos apie asmens sveikatą konfidencialumą, savo iniciatyva visą nagrinėjamos bylos medžiagą pripažįsta nevieša, neteikiant jos susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Vadovaudamasi Lietuvos Respublikos ikiteisminio administracinių ginčų nagrinėjimo tvarkos įstatymo 20 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 2 dalies 1 punktu, 22 straipsniu, Administracinių bylų teisenos įstatymo 14 straipsnio 2 dalimi, Komisija

n u s p r e n d ž i a :

Pareiškėjos X. Y., X. X. įstatyminės atstovės, skundą atsakovei Asmens su negalia teisių apsaugos agentūrai prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos dėl Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Sprendimų kontrolės skyriaus 2025 m. birželio 17 d. sprendimo Nr. STS-3855 „Dėl neįgalumo lygio“ panaikinimo ir įpareigojimo atlikti veiksmus atmesti kaip nepagrįstą.

Bylos dalį dėl skundo reikalavimų panaikinti Asmens su negalia teisių apsaugos agentūros prie Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijos Klaipėdos II teritorinio skyriaus 2025 m. gegužės 2 d. sprendimą Nr. STS-6040 „Dėl individualios pagalbos teikimo išlaidų kompensacijos poreikio“ ir Agentūros Klaipėdos II skyriaus 2025 m. gegužės 2 d. sprendimą Nr. STS-6041 „Dėl neįgalumo lygio“, nutraukti kaip nepriskirtą Komisijos kompetencijai.

Visą bylos medžiagą pripažinti nevieša ir neteiktina susipažinti ar kopijuoti byloje nedalyvavusiems asmenims.

Sprendimą per vieną mėnesį nuo sprendimo priėmimo dienos bylos šalys gali apskųsti Regionų administraciniam teismui Lietuvos Respublikos administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.

Posėdžio pirmininkė

Laura Bernikienė

Komisijos narės

Marina Adomaitė

Inga Drąsutavičienė